

B Weerstandvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Weerstandvermogen

Een risico is een onzekere gebeurtenis met (gewenste of ongewenste) gevolgen voor de gemeente. Deze gevolgen kunnen beleidsmatig en/of financieel zijn. Bij het weerstandsvermogen ligt de focus op de financiële gevolgen van risico's. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de capaciteit om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit) en de materiële risico's waarvoor geen specifieke voorzieningen zijn getroffen. De weerstandsratio kan berekend worden door de beschikbare weerstandscapaciteit (hoeveel niet bestemde middelen zijn er beschikbaar) te delen door de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn nodig om alle risico's op te kunnen vangen).

Voordat dieper ingegaan wordt op de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit wordt hieronder de weerstandsratio weergegeven zoals berekend voor de begroting 2019.

Weerstandratio = Beschikbare weerstandscapaciteit / Benodigde weerstandscapaciteit

Weerstandratio = € 6,84 miljoen / € 2,6 miljoen = 2,6

Onderdelen van de weerstandscapaciteit

Dit bevat alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente kan beschikken om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat het beleid aangepast moet worden. Het gaat hier om de beschikbare weerstandscapaciteit, niet de benodigde capaciteit. De volgende onderdelen maken deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit:

(Bedragen x € 1.000,-)

Beschikbare weerstandscapaciteit	Begroting 2019
Algemene reserve	5.199
Stille reserve	-
Onbenutte belastingcapaciteit	1.583
Niet ingevulde begrotingsruimte	-
Post onvoorzien	60
Totaal	6.842

Deze bestanddelen van de weerstandscapaciteit worden hieronder toegelicht.

Algemene reserve

De algemene reserve wordt gebruikt voor het opvangen van risico's in algemene zin of voor het compenseren van incidentele exploitatietekorten en dergelijke. De algemene reserve is vrij aanwendbaar. Naar verwachting zal de stand van de algemene reserve € 5,2 miljoen bedragen in 2019. Voor een overzicht van de reserves wordt verwezen naar de bijlage in deze begroting.

Stille reserves

a. Materiële vaste activa

De directe opbrengstwaarde van de materiële vaste activa *kan* aanmerkelijk hoger liggen dan de boekwaarde onder andere door prijsstijgingen op de vastgoedmarkt. Voor de berekening van stille reserves bij materiële vaste activa is als uitgangspunt genomen dat slechts de stille reserves, die niet duurzaam aan de bedrijfsuitoefening zijn verbonden, worden meegenomen. Voor de gemeente zal dit zich in de praktijk alleen voordoen bij onroerende zaken.

De meeste gemeentelijke eigendommen zoals schoolgebouwen, culturele centra, sportvelden, het gemeentehuis en de gemeentewerf worden gebruikt voor de uitvoering van gemeentelijke taken (duurzaam verbonden aan de bedrijfsuitoefening) en blijven daarom buiten beschouwing. Op grond van een inventarisatie kan gesteld worden dat in de gemeente Weesp geen significante stille reserves besloten liggen in materiële vaste activa, die niet aan de bedrijfsuitoefening zijn verbonden.

Daarnaast zijn er nog gronden in eigendom die verkocht kunnen worden en waar de boekwaarde ver achter de marktwaarde liggen. Op dit moment is er geen inventarisatie van dit soort stille reserves

beschikbaar. Een kanttkening moet hierbij wel gemaakt worden. Conform vastgesteld beleid worden winsten uit grondverkoppen in principe gestort in de egalisatiereserve.

Onbenutte belastingcapaciteit

Bij de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit wordt in eerste instantie het minimale niveau van de belastingtarieven in acht genomen bij een artikel 12 aanvraag. Hiermee wordt bedoeld dat als een gemeente een aanvraag om extra steun op grond van artikel 12 indient, eerst de tarieven moeten worden verhoogd tot een bepaald minimumniveau.

Voor 2019 heeft Weesp een onbenutte belastingcapaciteit van € 1,6 miljoen. Hieronder wordt een toelichting op de berekening gegeven.

Onbenutte belastingcapaciteit begroting 2019	
OZB-percentage van de Woz-waarde voor toelating art.12*	0,1905%
Werkelijk gewogen % Woz-waarden gemeente Weesp	0,1372%
Verschil	0,0533%
Onbenutte belastingcapaciteit	1.582.850

*) Het percentage is vastgesteld in de meicirculaire 2018

Niet ingevulde begrotingsruimte

De begroting is sluitend en derhalve is er geen begrotingsruimte.

Post onvoorzien

In de begroting en de meerjarenraming is jaarlijks een bedrag voor onvoorziene lasten opgenomen van € 60.000. Bij voorstellen waarvoor de post onvoorzien wordt benut als dekkingsmiddel geldt als toetsingscriterium dat het voorstel in beginsel dient te voldoen aan de 3 O's (onvoorzienbaar, onvermijdbaar en onuitstelbaar).

Kengetallen

De kengetallen geven zicht op de financiële positie van de gemeente Weesp en bieden de mogelijkheid om gemeenten onderling te vergelijken. Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) hoeveel (financiële) ruimte de gemeente heeft om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. Daarmee dragen deze kengetallen bij aan de controlerende en kaderstellende taak van de gemeenteraad. Na de beschrijving van de risico's worden de kengetallen weergegeven en toegelicht.

TOELICHTING RISICO'S EN BEHEERSMAATREGELEN

1. Gewaarborgde geldleningen

Het bedrag aan uitstaande gegarandeerde geldleningen is eind 2017 € 2,62 miljoen waarvan € 2,38 miljoen door de gemeente gewaarborgd is. Het merendeel van deze uitstaande leningen bestaan uit afgegeven hypotheekleningen.

Tot 1998 stond de gemeente samen met het Rijk garant voor afgegeven hypotheekleningen. Bij gedwongen verkopen werd de gemeente aangesproken op het financiële tekort. Na 1998 worden deze garanties niet meer verstrekt. De functie van de gemeentegarantie is overgenomen door de Nationale Hypotheekgarantie. Het risico op deze oude gemeentegaranties is zeer klein en neemt jaarlijks af. Aanvullende maatregelen zijn niet nodig.

2. Achtervang

Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) is een borgstellinginstituut voor de sociale huursector. Haar doelstelling is om te zorgen dat woningcorporaties toegang tot de kapitaalmarkt krijgen en leningen kunnen aantrekken tegen zo laag mogelijke kosten. Dit komt ten goede aan de huurders van sociale woningen.

Borgstelling door het WSW is alleen mogelijk als het Rijk en gemeenten een minimaal garantieniveau van het WSW garanderen. Dit is de achtervang. Door deze constructie kunnen corporaties goedkoper financieren. Om dit mogelijk te maken is een zekerheidsstructuur ontwikkeld waarbij sprake is van drie lagen:

- De primaire zekerheid: Deze wordt gevormd door het eigen vermogen van de woningcorporatie.
- De secundaire zekerheid: Deze wordt gevormd door het vermogen van het WSW.
- De tertiaire zekerheid: De achtervang door Rijk en gemeenten.

Per eind 2017 staat Weesp in de achtervang van € 134 miljoen door Ymere opgenomen leningen. In tot en met 2019 wordt daarvan € 26 miljoen afgelost. Ymere heeft het voornemen om deze leningen te herfinancieren door het aantrekken van een lening van € 25 miljoen met Weesp in de achtervang.

3. Open-eind-regelingen

Sociaal domein

De budgetten in het Sociaal domein zijn openeinderegelingen. Uitgaven in het kader van deze regelingen zijn nauwelijks te beïnvloeden en hoeven niet synchroon te lopen met de rijksvergoedingen, waardoor deze regelingen een financieel risico met zich mee brengen.

De middelen die van het Rijk overkomen voor het sociaal domein worden als taakstellend beschouwd. Dit betekent dat de budgetten voor jeugd, Wmo en participatie gelijkgesteld worden aan deze uitkeringen van het Rijk. In de begroting worden de budgetten verder naar de verschillende taakvelden uitgesplitst.

Wmo abonnementstarief

Een gewijzigd risico in het sociaal domein ten opzichte van voorgaande jaren is de aanpassing van de eigen bijdrage voor Wmo voorzieningen. De inkomensafhankelijke bijdrage wordt een vast tarief. Door invoering van dit zogenoemde abonnementstarief zullen de inkomsten van de eigen bijdragen van inwoners fors dalen. Gemeenten worden vanaf 2019 hiervoor gecompenseerd in het gemeentefonds. Echter zal geen compensatie plaatsvinden voor de mogelijk aanzuigende werking op de Wmo voorzieningen. Voor Weesp wordt op het gebruik van de Wmo voorzieningen een toename geschat van 10% tot 20%. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar programma 6.

Als aannames worden de volgende risicobedragen voor het sociaal domein opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)

Sociaal domein	Rijks- middelen	%	Risico- bedrag
Sociale Zaken	5.582	10%	558
Jeugd	3.296	10%	330
Participatie	1.196	10%	120
Wmo	3.646	15%	547
Totaal	13.720		1.554

Verevening sociaal domein

Zoals in voorgaande jaren worden de overschotten en tekorten binnen programma 6 verevend. Gelet op 2017, waar op het gebied van de jeugd en participatiewet financiële risico's zich hebben voorgedaan, willen we u wijzen op het risico voor 2019. Op totaalniveau, inclusief Wmo, was in 2017 het programma sociaal domein financieel overschreden met € 499.000.

Beheersmaatregelen:

1. permanente monitoring budget om actie te kunnen ondernemen
2. inventariseren aantallen lopende trajecten
3. financiële reserve aanleggen
4. verschuiving in prioriteiten gemeentebegroting
5. kosten baten op lange termijn onderzoeken
6. samenwerking onder meer op financieel gebied, spreiding financiële risico's in de regio

Leerlingenvervoer

In de zomer van 2018 is de aanbesteding leerlingen- en jeugdhulpvervoer door de Regio Gooi & Vechtstreek afgerond en is vooralsnog gekozen voor een nieuwe vervoerder (Willemsen-De Koning).

Het betreft een tijdelijke gunning vanwege lopende juridische bezwaartrajecten omtrent de aanbestedingsprocedure. In de aanbesteding is kwaliteit als belangrijkste uitgangspunt genomen en niet de prijs. Er is dus uitgegaan van een stijging van de tarieven. De afgelopen jaren zijn de budgetten van leerlingenvervoer niet overschreden. Voor 2019 wordt uitgegaan dat het risico toeneemt.

4. *Risico rioolleiding in de Vecht*

Na een intensief acquisitietraject van Oranjewoud Realisatie BV, dat nu bekend staat onder de naam Antea Group, is een aannemingsovereenkomst tussen de gemeente Weesp en Oranjewoud gesloten ten behoeve van de realisatie van een WiKro-leiding (rioolleiding die op gepatenteerde wijze in een waterbodem wordt gebracht). Op 1 januari 2009 is de WiKro-leiding door Oranjewoud opgeleverd. In april 2011 is FectioPlus in opdracht van de waterbeheerder begonnen met het uitvoeren van baggerwerkzaamheden in de Vecht. Tijdens deze baggerwerkzaamheden is de WiKro-leiding geraakt. De WiKro-leiding bleek niet te liggen waar deze conform de voornoemde overeenkomst zou moeten liggen. De waterbeheerder stelt de gemeente aansprakelijk voor de schade die tijdens de baggerwerkzaamheden is ontstaan.

De schade is geschat op 1 miljoen euro. Daarnaast is door Antea Group aangekondigd dat ook zij een schadeclaim bij de gemeente zal neerleggen. Op welke gronden deze schadeclaim wordt ingediend, is vooralsnog niet bekend. Op 3 juni 2015 was er een rechtszaak ten aanzien van dit onderwerp. De uitspraak wijst FectioPlus (de baggeraannemer) als schuldige aan omdat is nagelaten de ligging van de WiKro-leiding deugdelijk in kaart te brengen. De waterbeheerder (Waterschap Amstel, Gooi en Vecht) is, als opdrachtgever van het baggerwerk, tegen deze uitspraak in beroep gegaan. Het hof stelt nu een deskundige aan om de diepteligging van de leiding bij aanleg daarvan te onderzoeken. Lag de leiding wel diep genoeg en is deze eventueel na aanleg verplaatst, dan is van aansprakelijkheid geen sprake. Lag de leiding niet diep genoeg, dan is hooguit sprake van aansprakelijkheid van Antea en de gemeenten tezamen, maar moet eerst nog gekeken worden naar de betekenis van het feit dat AGV/FectioPlus onvoldoende onderzoek hebben gedaan om de ligging van de leiding vast te stellen. Het risico dat de gemeente in deze loopt, is niet in te schatten. Voorzichtigheidshalve wordt het risico voor 2019 ingeschat als gemiddeld.

Beheersmaatregel: professionele juridische bijstand.

5. *Risico natuurwetgeving*

De beperking waar met de flora- en faunawetgeving tegenaan gelopen wordt is groot. Het risico dat een aantal gebieden in Weesp niet op de gewenste wijze beheerd kan worden is aanwezig. Gespecialiseerde juridische ondersteuning is noodzakelijk maar dit is vooraf niet in te schatten. Dit brengt een risicowaarde met zich mee van € 50.000 tot € 80.000.

6. *Verbonden partijen*

Het criterium om een rechtspersoon een verbonden partij te noemen is gelegd bij die partijen waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente. Het risico is moeilijk in te schatten. Er zijn geen of weinig ervaringscijfers. De gemeente Weesp kent 6 verbonden partijen. In dit begrotingsjaar heeft Weesp bij de verbonden partijen een financieel belang van in totaal circa € 5,2 miljoen. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de financiële belangen die Weesp heeft bij de verbonden partijen.

(bedragen x € 1.000,-)

Financieel belang		
Verbonden Partijen	2019	2018
Regio Gooi & Vechtstreek	2.949	2.587
OFGV	338	328
Veiligheidsregio	1.369	1.330
Tomingroep w erkvoorzieningsschap	-	-
Reg. Historisch Centrum	119	85
Bedrijfsvoering SWW	400	366
Totaal	5.174	4.695

Omdat eventuele risico's door de gehele regio en/of deelnemende partijen worden gedragen, wordt een laag risico ingeschat. In onderstaand overzicht wordt het risicoprofiel van elke verbonden partij (overgenomen uit de begroting 2019 van de verbonden partij) afgezet tegen het aandeel van Weesp in de begroting.

(bedragen x € 1.000,-)

Financieel belang Verbonden Partijen	Belang Weesp	Risico- profiel	Risico Weesp
Regio Gooi & Vechtstreek	4,9%	1.910	93
OFGV	2,2%	258	6
Veiligheidsregio	7,2%	1.675	120
Tomingroep w erkvoorzieningsschap	0,0%	-	-
Reg. Historisch Centrum	11,8%	n.b.	15
Bedrijfsvoering SWW	20,5%	n.b.	50
Totaal			283

Als gevolg van bestuurlijk besluit is met ingang van 2016 de gemeentelijk bijdrage aan de Tomin komen te vervallen. Voor een uitvoerige toelichting op de verbonden partijen wordt verwezen naar paragraaf F (verbonden partijen) van deze begroting.

Beheersmaatregel: Verbonden partijen kennen verschillende verschijningsvormen en verschillen in zwaarte. Dit vraagt daarom ook om maatwerk ten aanzien van risicomanagement. Gemeenten kunnen niet alles controleren en moeten dat ook niet willen. De verbonden partijen worden (financieel) gemonitord en meegenomen in de P&C cyclus (zie ook de paragraaf verbonden partijen).

De voornaamste risico's bij de verbonden partijen:

Regio G&V

Het uitreden van de gemeente Weesp uit de Gemeenschappelijke regeling wordt als grootste risico in de begroting 2019 van de Regio G&V benoemd. Het geschat financieel risico (frictiekosten) wordt gesteld op € 1,5 met een kans op voordoen van 50%. Hierna worden de vijf grootste risico's van de Regio weergegeven.

Regio Gooi en Vechtstreek	Geschat financieel risico	kans op voordoen	Financieel effect	Aandeel (%)
1 Uittreden van gemeente Weesp uit GR	1.500.000	50%	750.000	39,3%
2 Cofinanciering RSA	900.000	20%	180.000	9,4%
3 Nieuw e inzamelstructuur	460.000	25%	115.000	6,0%
4 Datalek door verlies of diefstal e.d.	400.000	50%	200.000	10,5%
5 Ontw . Verwerkingstarieven recycling	400.000	25%	100.000	5,2%
6 Overigen	1.465.000		565.000	29,6%
Totaal:	5.125.000		1.910.000	100,0%

OFGV

Het voornaamste risico bij de OFGV zijn opbrengsten. In de begroting 2019 is de taakstellende bezuiniging aan de inkomstenkant van de begroting opgenomen. De OFGV blijft meer inkomsten genereren door meer taken voor de deelnemers uit te voeren. Hierna worden de risico's van de OFGV weergegeven.

OFGV	Geschat financieel risico	kans op voordoen	Financieel effect	Aandeel (%)
1 Indexeringen	0	0%	0	0,0%
2 Omvang takenpakket	0	0%	0	0,0%
3 Eisen aan de taakuitvoering	175.000	50%	87.500	35,4%
4 Opbrengsten	625.000	20%	125.000	50,5%
5 Ziekteverzuim	175.000	20%	35.000	14,1%
Totaal:	975.000		247.500	100,0%

Veiligheidsregio G&V

De samenwerkingsverbanden en de veranderende wet- en regelgeving zijn de voornaamste risico's bij de Veiligheidsregio.

Bij de samenwerkingsverbanden zijn de grootste risico's: de Landelijke meldkamers en fusie met Flevoland. Op dit moment loopt de oriëntatie om te komen tot een fusie met de VR Flevoland. Mocht de oriëntatie de projectfase ingaan, dan zal er een budget voor moeten worden vrijgemaakt. Er zal worden gezocht binnen de organisaties om te kijken of werkgroepen kunnen worden gevormd en/of er medewerkers beschikbaar zijn om parallel hieraan de overige werkzaamheden op te kunnen vangen.

Door het ministerie van Veiligheid en Justitie is besloten de meldkamerorganisatie rechtstreeks onder te brengen bij het ministerie van Veiligheid en Justitie in een Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO). In 2017 is duidelijk geworden waar de gezamenlijke meldkamer Midden gevestigd gaat worden. In het kader van de transitie zijn nog veel onzekerheden. Zo moet de (precieze) scope van de overdracht nog worden bepaald. Het is nog onduidelijk of de transitie budgettair neutraal gaat plaatsvinden voor de veiligheidsregio en wat de consequenties voor de gemeenten zijn. Hieronder worden in grote lijnen de risico's bij de Veiligheidsregio G&V weergegeven.

Veiligheidsregio	Geschat financieel risico	kans op voordoen	Financieel effect	Aandeel (%)
Rijksbijdragen:	100.000	25%	25.000	1,5%
Veranderende wet- en regelgeving:	1.425.000	0- 75%	484.500	28,9%
Inkoop en facilitair	400.000	0-30%	120.000	7,2%
Personeel	1.280.000	0-30%	247.500	14,8%
Samenwerkingsverbanden:	2.613.000	10-90%	798.000	47,6%
Totaal:	5.818.000		1.675.000	100%

7. Precariobelasting

De gemeente Weesp legt vanaf 2016 precariobelasting op nutswerken op. Liander is vanaf 2016 in beroepszaak met de gemeente Gooise Meren (voorheen met de gemeente Naarden) verwickeld over het betalen van deze belasting. Liander heeft ook voor de gemeente Weesp aangegeven in beroep te gaan voor het betalen van precariobelasting op nutsnetwerken en daarvoor wacht het de afloop van de beroepszaak met Gooise Meren af. De rechtbank Midden-Nederland en na een hoger beroep ook het Gerechtshof in Amsterdam heeft de gemeente Gooise Meren in het gelijk gesteld aangaande het betalen van de belasting; ook door de Hoge Raad is de gemeente Goois Meren in het gelijk gesteld. Liander heeft het bezwaar tegen de aanslagen 2016 en 2017 ingetrokken. Tegen de aanslag 2018 heeft Liander bezwaar aangetekend; het bezwaarschrift richt zich tegen de grondslag.

8. BRIN nummers school Weespersluis/tijdelijk huisvesting Papelaan 99

Per 1 augustus 2018 wordt Brede School Weespersluis gesticht. Omdat het nieuwe schoolgebouw in de Bloemendalerpolder nog niet gereed is, krijgen de leerlingen tot aan de opening van de nieuwe school les in verzamelgebouw Papelaan 99. De minister van OC&W heeft eind 2016 positief besloten om de twee BRIN nummers (de nummers waarop een schoolbesturen ASKO en Florente bekostiging ontvangen om onderwijs te geven en de schoolgebouwen in stand te houden) per 1 augustus 2018 te stichten. De minister maakte echter het voorbehoud dat in 2017 de aanvraag met onderbouwing herhaald ingediend zou worden. Dit heeft niet plaatsgevonden wat ertoe heeft geleid dat de twee BRIN nummers niet per 1-8-2018 zijn toegewezen. Schoolbestuur ASKO heeft de Jozefschool verzelfstandigd, waardoor de ASKO nu het gevraagde BRIN nummer per 1-8-2018 toegewezen heeft gekregen. De minister besluit uiterlijk 1-1-2019 over de toewijzing van het BRIN nummer aan Florente per 1-8-2019. Wat vast staat is dat Florente niet over het gevraagde BRIN nummer in de periode 1-8-2018 tot 1-8-2019 beschikt. De werkelijke kosten die gemaakt worden voor de tijdelijke school worden op korte termijn door de schoolbesturen inzichtelijk gemaakt om vervolgens met de gemeente tot een afspraak over kostendeling te komen. Door het niet toewijzen van een BRIN nummer loopt het schoolbestuur circa € 80.000 aan bekostiging van het ministerie van OC&W mis.

9. VVE beleid

In februari 2018 heeft de gemeenteraad het VVE beleid 2019 vastgesteld (Z.153617/D.66572) naar aanleiding van de harmonisatie kinderopvang – peuterspeelzalen. De ouderbijdrage voor de peuteropvang wordt hiermee inkomensafhankelijk. Ouders met een laag inkomen dragen minder bij dan ouders met een hoger inkomen. De gemeente subsidieert het extra dagdeel voor de VVE peuter en de gemeente subsidieert inkomensafhankelijk de reguliere en de VVE peuter. Het subsidiebedrag hangt af van het aantal peuters waar een aanbod voor geboden wordt, het inkomen van de ouder en het aantal peuters dat onder de gemeentelijke subsidie valt. Subsidie aan de aanbieders wordt verstrekt op basis van een voorschot. De afrekening vindt plaats na afloop van het subsidiejaar. Het risico wordt geschat op € 100.000.

10. Grondexploitatie/projecten

Horn 5:

De goedkeuring van het saneringsplan is verlengd, de sanering verloopt vooralsnog voorspoedig. Naar verwachting kan de grond in de eerste helft van 2019 verkocht worden. De grond wordt op de markt gezet voor ontwikkeling via collectief particulier opdrachtgeverschap. Met de goedkeuring van de verlenging van het saneringsplan, de wijze waarop de sanering in 2018 is uitgevoerd en de voorlopige resultaten is het financieel risico beperkt, zeker daar er per saneringsfase opdracht wordt verstrekt. Er is een risico dat de verkoopprijs van de kavel laag uitvalt. Gelet op de marktontwikkelingen en het zeer beperkte aanbod van kavels is dat risico heel beperkt.

Kosten grenscorrectie

Het college van Gooise Meren heeft de Provincie verzocht om, op basis van Wet arhi de hoogte van de financiële verrekening tussen gemeente Gooise Meren en Weesp als gevolg van de grenscorrectie Bloemendalerpolder vast te stellen. De Provincie heeft het besluit genomen dat de gemeente Weesp een vergoeding van € 110.000 dient te betalen aan de gemeente Gooise Meren voor het onderdeel 'Plankosten na het aangaan van de SUOK'. De gemeente Gooise Meren heeft hierop een bezwaarschrift ingediend. Het bedrag dat door Gooise Meren werd geclaimd, was met € 1,5 miljoen veel hoger dan de door de Provincie genoemde bedragen.

Beheersmaatregel: Inmiddels is op basis van het besluit van Gedeputeerde Staten € 110.000 betaald aan de gemeente Gooise Meren. Hiermee zijn de kosten al genomen en is het risico, waar het rapport van het Ministerie van BZK vanuit gaat, gedekt.

11. Renterisico

De gemeente Weesp trekt langlopende leningen aan om in de eigen financieringsbehoefte te voorzien. De jaarlijkse kosten van de financieringsbehoefte (rentelasten) worden bepaald door de omvang van de bestaande leningenportefeuille, de financieringsbehoefte als gevolg van voorgenomen investeringen en de van toepassing zijnde rentetarieven.

Een mogelijk risico is de stijging van het rentepercentage. Momenteel is het rentepercentage historisch laag. Met de huidige rentestand levert de herfinanciering van € 5 miljoen langlopende lening in 2019 een jaarlijks voordeel op van ongeveer € 23.000. Een rentestijging met 1% voor de jaarlijkse herfinanciering van de langlopende geldlening betekent dat het voordeel weg is en er een nadeel ontstaat van ongeveer € 26.000.

Als de rente op kortlopende geldleningen met 1% stijgt, betekent dit per jaar ongeveer € 50.000 meer rentelasten. ECB-president Mario Draghi herhaalde eind juli 2018 dat de rente tot minstens de zomer van 2019 op het huidige lage niveau blijft. En zelfs daarna, als dat nodig is om de inflatie omhoog te krijgen. Het risico dat de rente gaat stijgen met 1% wordt laag ingeschat.

Beheersmaatregel: Aantrekken van benodigde financieringsmiddelen geschiedt met inachtneming van de vigerende kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Om aan de kasgeldlimiet te voldoen wordt toegezien op de verhouding tussen kort- en langlopende leningen. Voor een toelichting op de rente(risiconorm), kasgeldlimiet wordt verwezen naar de paragraaf Financiering in deze begroting.

12. Datalekken

"Er is sprake van een datalek als derden, die geen toegang zouden mogen hebben tot bepaalde persoonsgegevens, toch die informatie in handen krijgen. Een datalek kan optreden als de servers van een bedrijf worden gehackt en gevoelige informatie wordt gestolen, maar ook als een medewerker

een smartphone, laptop of usb-stick met gevoelige informatie verliest. Zelfs een geprinte lijst met klantgegevens die wordt gestolen, geldt als datalek."

Een datalek levert naast grote imagoschade ook feitelijke schade op als gevolg van herstelmaatregelen. Bovendien kan de autoriteit persoonsgegevens forse boetes opleggen (oplopend tot € 800.000 per gebeurtenis) in geval een organisatie onvoldoende maatregelen heeft getroffen om het ontstaan van datalekken te voorkomen, dan wel verwijtbaar heeft gehandeld in geval van een feitelijk datalek.

13. Bestuurlijke toekomst (fusie)

Er is gestart met de ambtelijke invlechting van Weesp bij de gemeente Amsterdam. Bij de begroting 2018 was daarvoor € 250.000 vrijgemaakt en nog eens eenzelfde bedrag als risico opgenomen. Daarbij was destijds aangegeven dat die kosten ook in 2019 door zouden lopen gedurende de invlechting. Deze kosten zijn veel lager uitvallen dan eerder gemeld. Dat komt omdat Amsterdam heeft aangegeven bijna alle incidentele en frictiekosten voor haar rekening te willen nemen ook in 2019. De kosten die Weesp zelf draagt zijn de kosten voor de ingehuurd externe projectleiding en kosten voor communicatie e.d.

14. Overige risico's/onzekeerheid

Het is niet realistisch om te veronderstellen dat 100% van de risico's in beeld gebracht kunnen worden. Echter door het uitvoeren van een risico-inventarisatie is getracht een zo compleet mogelijk beeld te verkrijgen. Om tegemoet te komen aan de onzekerheid is rekening gehouden met een factor 1,25. Met andere woorden: voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit wordt uitgegaan van de geïnventariseerde risico's vermenigvuldigd met een factor 1,25.

Hierna wordt een samenvatting van de geïnventariseerde risico's weergegeven.

Samenvatting geïnventariseerde risico's:

(Bedragen x € 1.000,-)			Reken-	Risico-	
Nr.	Onderwerp	Kans:	Bedrag :	percentage: bedrag	
1	Gewaarborgde geldleningen	Zeer laag	2.600	5,00%	130
2	Achtervangpostie	Zeer laag	1.600	5,00%	80
3	Open einderegelingen:				
	Sociaal domein	Hoog	1.554	62,50%	971
	Leerlingenvervoer	Gemiddeld	85	37,50%	32
4	WiKro leiding	Gemiddeld	1.000	37,50%	375
5	Natuurw etgeving	Hoog	80	62,50%	50
6	Verbonden partijen	Gemiddeld	283	37,50%	106
7	Precariobelasting	Laag	623	12,50%	78
8	Onderwijs (BRIN nummers)	Hoog	40	62,50%	25
9	VVE beleid	Hoog	100	62,50%	63
10	Grondexploitaties/projecten:				
	Horn 5	Zeer laag	280	5,00%	14
	Grenscorrectie	Zeer laag	1.500	5,00%	75
11	Renterisico	Laag	50	12,50%	6
12	Datalekken	Laag	800	12,50%	100
13	Bestuurlijke toekomst	PM	210	--	n.b.
	Subtotaal		10.806		2.105
14	Onzekerheid (factor 1,25)				526
	Totaal benodigd weerstandsvermogen				2.631

Financiële kengetallen

Financiële kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. Om dit te bereiken is op 15 mei 2015 artikel 11 van het BBV gewijzigd. Vanaf de jaarrekening 2015 zijn de kengetallen opgenomen voor: de netto schuldquote, de netto schuldquote

gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de solvabiliteitsratio, de grondexploitatie, de structurele exploitatieruimte en de belastingcapaciteit.

De kengetallen maken het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente. Ze geven inzicht in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid en vooral het verloop ten opzichte van voorgaande jaren. De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die de raad in haar beoordeling van de financiële positie moeten betrekken om daar een oordeel over te kunnen geven. Zij leveren daarmee ook een bijdrage aan hun kaderstellende en controlerende rol.

Hierna worden de kengetallen conform het BBV weergegeven en toegelicht.

Kengetallen:	Cat.			Verloop van de kengetallen					
	A	B	C	JR 2017	BG 2018	BG 2019	BG 2020	BG 2021	BG 2022
netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%	80%	83%	93%	106%	99%	94%
nettoschuldquote gecorr. voor alle verstrekte geldleningen	<90%	90-130%	>130%	75%	79%	89%	103%	96%	90%
solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%	14%	14%	12%	11%	12%	14%
grondexploitatie				1%	0%	0%	0%	0%	0%
structurele exploitatieruimte				0%	0%	-2%	2%	1%	3%
belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%	99%	101%	101%	101%	101%	101%

Netto schuldquote

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het geval is valt niet direct af te leiden uit de netto schuldquote zelf, maar hangt af van meerdere factoren. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. In dat geval hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

Als de netto schuldquote de 90% passeert, springt het licht op oranje, boven de 130% op rood. Op basis van deze grove indicatie zit de gemeente Weesp met 93% in de oranje zone.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Als signaalwaarde voor de solvabiliteitsratio geldt een percentage van 20%. Omdat de solvabiliteitsratio lager is dan 20%, is er sprake van een risico.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe wendbaar een gemeente is. Als de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is een gemeente in staat om (structurele) tegenvallers op te vangen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. In 2018 en 2019 zijn de structurele baten ontoereikend om de structurele lasten op te vangen. Vanaf 2020 zijn de structurele baten toereikend om de structurele lasten te dekken.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft de potentiële ruimte aan die een gemeente heeft om haar structurele baten te verhogen om stijgende structurele lasten op te vangen. De onroerendzaakbelasting, de rioolheffing en de reinigingsheffing bepalen hoe hoog de woonlasten per gemeente zijn. Het Coelo publiceert ieder jaar deze lasten in de Atlas van de lokale lasten. Woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t worden vergeleken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 en uitgedrukt in een percentage daarvan. Weesp ligt met 101% dichtbij het landelijk gemiddelde.